

OPERATIE **SCHELLEN**

Een woordje bij de aanvang van het spel...

SCHELLEN...

Het woord op zichzelf is reeds bijzonder mooi. Het roept het parelmoer, alle geuren van de kust en het verlangen naar vakantie bij ons op.

Waarom er dan geen spel van gemaakt, een groot spel voor alle jonge vrienden die gedurende de komende zomer de geïodeerde lucht van onze Noordzee, van Knokke, tot De Panne, zullen doen galmen met hun uitbundige kreten van pret.

Dát wordt de OPERATIE - SCHELLEN !

Wat wij U voorstellen ? De mooiste schellen, die men bij ons aantreft, opzoeken, vinden, rangschikken en identificeren. Daarna uw vondsten bij mekaar brengen en ze op de meest originele, aangename en plezierige manier voorleggen aan onze jury.

De mooiste verzamelingen worden met een prijs bedacht. Honderden prijzen, waaronder twee gouden torentjes, worden voor deze wedstrijd voorbehouden.

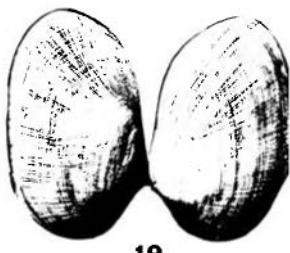
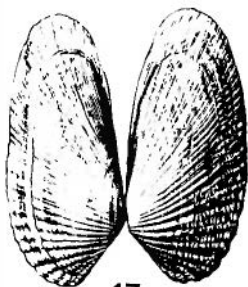
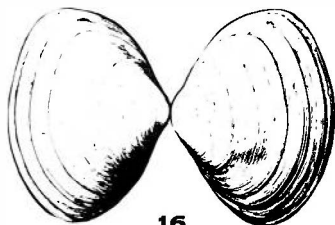
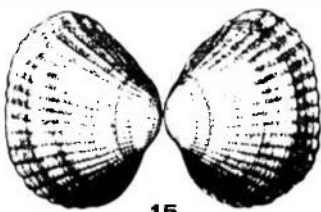
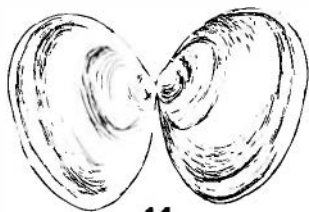
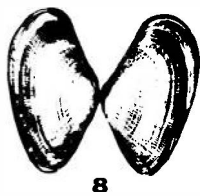
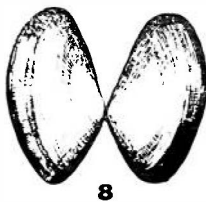
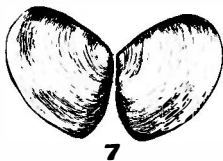
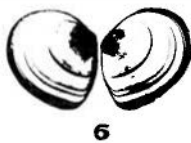
Het spel is dus meteen op gang.

De brochure in zwart-wit en in kleuren, die U hier getoond wordt, staat borg voor een waar succes. Het is eenvoudig en gemakkelijk, ook U kunt winnen.

En in elk geval zult U, door dit spel mede te maken, talrijke dingen zien en leren. Dit alles te midden van een zachte bries, veel zon, zand en zeewater. U zult Uw kennis verrijken en meteen door de zon gebrand zijn als een echte zeerob.

Veel geluk, beste vrienden... en veel zoekgenot !

GROOT TAFELMESHEFT.

GEVONDEN SCHELPE

N^r van de Schelp

PLAATS

Datum

Wat te doen ?

Bekijk aandachtig de schelpen die in deze brochure afgebeeld zijn. En nu maar zoeken, zoeken, alleen of met een vriend, tien vrienden of twintig vrienden om een **volledige** verzameling van deze schelpen aan te leggen.

Doet het met papier, karton, linnen, plaatijzer, hout, glas, koord, lijm, pek of om het even welk ander materiaal... maar denk eraan de mooiste verzameling van de Belgische kust bij mekaar te krijgen !

Op het einde van Uw verblijf aan zee, lever deze verzameling binnen bij de dichtst bijgelegen vereniging voor Vreemdelingenverkeer (zie bijgaande lijst) en wacht tot 24 augustus e.k.

Wat gebeurt er dan ?

Op 20 augustus e.k. wordt de wedstrijd afgesloten.

Alle verenigingen voor Vreemdelingenverkeer maken de ingeleverde verzamelingen over aan het Casino-Kursaal van Oostende, waar een tentoonstelling van de mooiste kollektie's wordt gehouden.

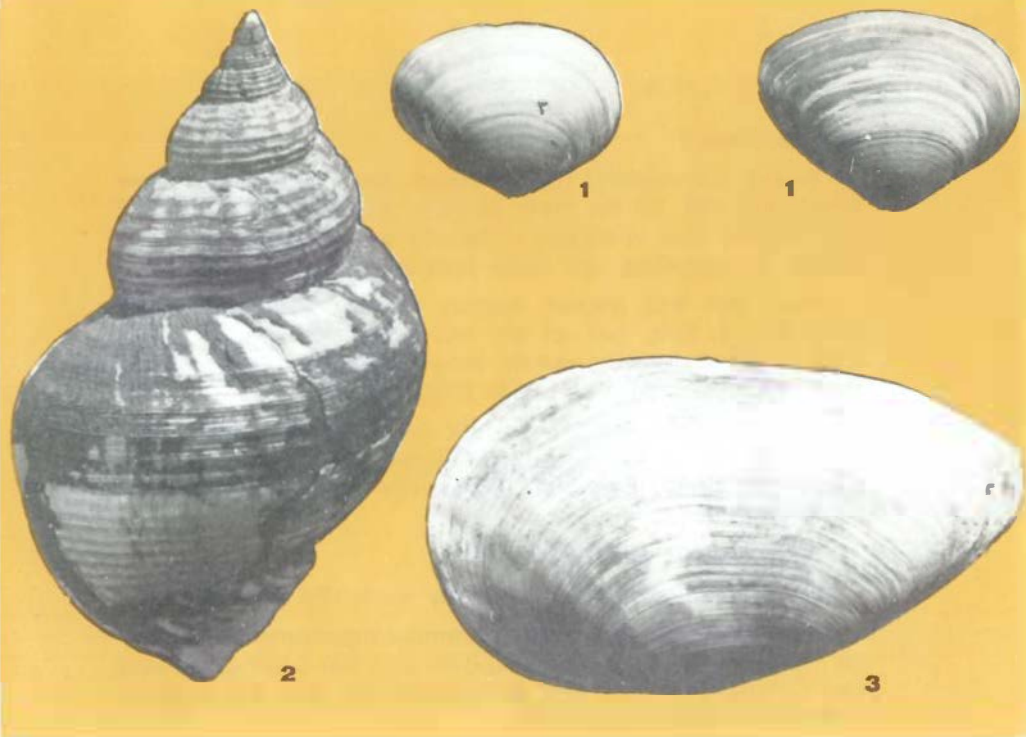
De jury zal dan een keuze doen en het klassement opstellen.

Op 24 augustus gaat het met fanfare en op blokken naar de

Prijsuitreiking van de Winnaars van de OPERATIE - SCHELPE 1963

Dus afgesproken ?

En nu aan de slag ... voor een gouden torentje ? ...

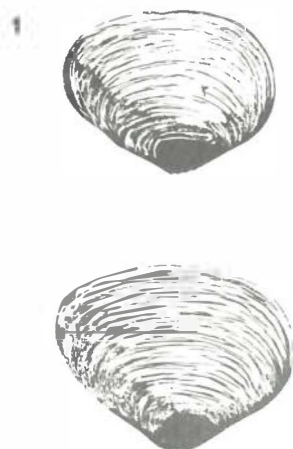
***Spissula subtruncata* (Da Costa)**

Dikke schelp, driehoekig, verdikt in het mid-
denste gedeelte, effen boord.

In het algemeen wit gekleurd, maar daar-
men van deze soort slechts onpare schelpen
vindt, hebben velen een verandering onder-
gaan door hun lang verblijf in het water en
men kan aldus schelpen waarnemen met
verschillende kleurstroken zoals oker, geel,
grijs of groenachtig, afstekend tegen een
witte ondergrond.

Heel gemeen langs de ganse kust.

Van dit schelpdier vindt men altijd slechts
één schelp.

2

Buccinum undatum (Linné)

Spiraalvormige schelp, dik, gegolfde opervlakte, opening die het hoornachtig dekseltje laat zien dat het dier van de buitenwereld afsluit.

Bedekkingsvlies (periostracum) in stukken afvallend.

Bruinachtige, geelachtige of witachtige kleur.

10 cm hoog.

Gemeen op het strand tussen De Panne en Nieuwpoort.

Talrijke levende exemplaren worden op sommige tijdstippen door de zee opgeworpen.

3

Mya arenaria (Linné)

Bijna ovaalvormige schelp, langs een zijde nogal langwerpig.

Witte kleur, okergeel in het middelste gedeelte, niet erg dik.

Sterke, schijfvormige tand aan de linkerschelp.

Lengte : 10 tot 15 cm.

Leeft in het slijk aan de havenmondingen van Zeebrugge, enz.

Deze soort komt om zo te zeggen bijna nooit voor langs het strand.

Angulus fabula (Gurelin)

Zeer dunne schelp, bijna ovaalvormig, maar langs een zijde zeer langwerpig en op een bijna spitse punt uitlopend.

Fijn geribde of gerimpelde oppervlakte.

Kleur : wit of oranje (nooit roos noch geel). Middenpunt steeds gekleurd.

4

Abra alba (Wood)

Dunne schelp, duidelijk ovaal, betrekkelijk gewelfd.

Sneeuwwit getint met middengedeelte soms grijs.

Lengte : 1,5 cm.

Gemene soort maar slechts periodisch.

Levende exemplaren niet zeldzaam. Westkust.

5

Macoma balthica (Linné)

Tamelijk dikke schelp, cirkelvormig, lichtjes langwerpig langs een zijde, duidelijk rond.

Veranderlijke kleur (roos, geel oranje, wit), concentrische stroken die kleurenschakeringen van verschillende sterkte laten waarnemen.

Zeer gemene soort die eertijds tot Den Haan aan Zee aangetroffen werd. Talrijke levende exemplaren, op het strand in de omgeving van De Panne.

6

7

Angulus tenuis (Da Costa)

Dunne, glanzende schelp, die, naar haar vorm in een onregelmatige driehoek kan omschreven worden.

Langwerpig langs een zijde.

Concentrische stroken met veranderlijke kleurschakeringen.

Rooskleurig, wit, oker, oranje.

Lengte : 2,5 cm.

Gemeen langs de Westkust.

Veranderlijk in aantal naargelang de seizoenen.

8

Donax vittatus (Da Costa)

Langwerpige schelp langs een zijde hoekig afgesneden tegenover de andere, stevig, boorden voorzien van fijne tandjes.

Lichtjes gestreepte oppervlakte, vlies dat de schelp bedekt (periostracum) geelachtig, bruin- of olijfgroen. Inwendig paars of oranje getint.

Lengte : ongeveer 3 cm.

Talrijke exemplaren levend door de zee opgeworpen.

Zeer gemene soort langs gans de Belgische kust.

Voorkomen van een andere soort mogelijk.

Epitonium clathrus (Linné)

Spilvormige, zeer schroetvormige schelp, met overdwarse, zeer vooruitstekende ribben (kammen).

Kleur : witachtig tot grijsblauw.

Hoogte : 2 tot 3 cm.

Gemeen langs gans de Westkust onder poliepenkolonieën of tussen opeenhopingen van gebroken schelpen.

9

Nassarius reticulatus (Linné)

Spilvormige schelp, met sterk geribde oppervlakte, binnenrand eindigende op een goot.

Bruinrood of okerkleurig.

Zelden in levende toestand gevonden.

Talrijke exemplaren in min of meer goede staat spoelen aan op alle gedeelten van de zeekust.

Schelp vaak bewoond door de hermiëtkrab.

10

Thais lapillus (Linné)

Spiraalvormige, dikke schelp, nogal dun uitlopend op de basis met spitse top.

Veranderlijke kleur (zwart- of witachtig, bruin- of tweekleurig).

Hoogte : ongeveer 2 cm.

Heel gemene soort op de stenen langs het havenhoofd van Zeebrugge, eveneens op de stenen van de golfbrekers.

Gemeen langs geheel de kust, uitgenomen op het strand.

11

12

Polinices catena (Da Costa)

Heel bolvormige schelp, de bovenste windingen vertonen een enkele rij bruine vlekken in paternostervorm. Violet- of rooskleurig getint (levende exemplaren) of oud-ivoor (oude exemplaren).

Doormeter : 3 tot 4 cm.

De levende specimens bezitten een hoornachtig dekseltje.

Heel gemeen langs gans de Belgische kust, maar zelden in levende staat (2 levende exemplaren te Oostduinkerke in 1963).

13

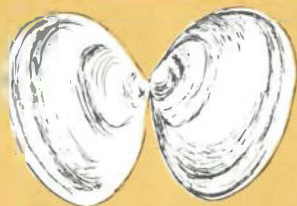
Littorina littorea (Linné)

Bolvormige schelp, stevig, op de bovenkant voorzien van een klein puntje. Zwartachtig getint, soms grijs of zelfs rood.

Talrijke exemplaren, levend op de golfbrekers en bijzonder op de kunstwerken van het havenhoofd van Zeebrugge.

Gans de kust.

14

Scrobicularia plana (Da Costa)

Dunne, cirkelvormige, platte, concentrisch gestreepte schelp.

Wit gekleurd, grijsachtig in het midden (soms okerkleurig). Gladde boord. Lengte : 2 tot 3 cm (in de lengte).

Leeft slechts in de slijkpoelen van Zeebrugge, Nieuwpoort of Oostende (spuikommen).

Zelden aangetroffen langs het strand (Nieuwpoort maart 1963, een exemplaar).

Niet zeldzaam op de aangegeven plaatsen.

Cardium edule (Linné)

Bijna cirkelvormige schelp, duidelijk gewelfd, overlopen met goed onderscheiden straalvormige ribben, getande randen.

Heel gemeen, in levende staat, tussen De Panne en Nieuwpoort, in het zand op de bodem van de strandplassen.

3 tot 4 cm. lang.

Eetbaar, gewaardeerd.

15

Spisula solida (Linné)

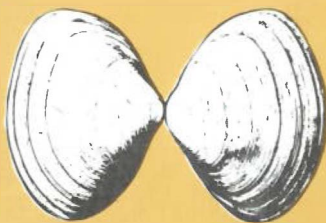
Bijna cirkelvormige schelp, regelmatige vorm, heel dik, met opeenvolgende en goed aangeduide groeistrepen. Ongetande boord.

Lengte : 3,5 cm.

Zeer gemene soort tussen De Panne en Nieuwpoort.

Levende exemplaren nogal talrijk.

16

17

Petricola pholadiformis
(Lamarck)

Heel langwerpige schelp, wit of roestig getint, oppervlakte in hoge mate en heel dicht gerimpeld.

Niet verwarren met Pholas candida, die op het verbindingspunt tussen de twee schalen voorzien is van een kenmerkend schildje.

Petricola pholadiformis werd op de Belgische kust ingevoerd in het begin van de XXe eeuw.

Gemeen langs gans de kust.

18

Mactra corallina (Montagu)

Halfcirkelvormige schelp, tamelijk dun, glanzend, met effen boord.

Lichtgele kleur, met een roosachtig toetsje. Stroken met donkere of klaarere tinten uitstralend vanaf de top. Lengte : 6 tot 7 cm.

Veelvuldig voorkomende soort langs gans de kust. De zee werpt er grote hoeveelheden levende exemplaren van op de stranden, voornamelijk tussen Nieuwpoort en De Panne.

Vererupis pullastra (Montagu)

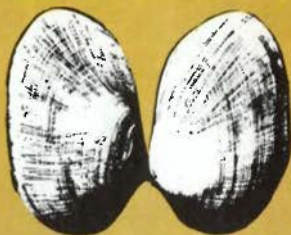
Schelp die naar haar vorm door een rechthoek kan omschreven worden, bovenste gedeelte langwerpig, gewelfd.

Wit- of rosachtig gekleurd. Naar een punt toelopende strepen, soms met onregelmatige bruine of rossige tekeningen gemerkt.

Lengte : ongeveer 5 cm.

Zeer gemeen tussen De Panne en Oostende.

19

Solen ensis (Linné)

Gootvormige, broze schelp, duidelijk gebogen (hetgeen haar onderscheidt van de schelp van Ensis siliqua en Solen marginatus die recht zijn).

Broos periostracum (bedekkingsvlies) voornamelijk langs de boorden verdeeld.

Bruin-olijfachtige kleur, of bruin-geelachtig, middengedeelte witachtig met een toetsje paars.

Hoogte : 15 cm.

Breedte : 1,5 cm.

Gemene soort tussen Nieuwpoort en De Panne.

20

21

Ensis siliqua (Linné)

Schelp in gootvorm, recht, gedeeltelijk met een vlies bedekt (periostracum).

Olijfbruin, laat het parelmoer van de leliewitte schelp, doorschijnen.

Lengte : 15 à 20 cm.

Breedte : 2,5 cm.

Heel gemene soort tussen De Panne en Nieuwpoort.

Wordt dikwijls levend aangetroffen.

26

Patella vulgata (Linné)

Schelp in de vorm van een Chinese hoed (kegelvormig), dik, doorlopen met gladde of lichtjes uitstekende ribben.

Grijze of groenachtige kleur.

Afmeting : ongeveer 3 cm.

Op boven het water uitstekende stenen. In België bijna uitsluitend op de stenen langs het havenhoofd van Zeebrugge.

Solen marginatus (Montagu)

Schelp in gootvorm, bol, recht, tamelijk dik.

Geel- of leemkleurig, gelijkmatig verdeelde tinten.

Lengte : 15 à 20 cm.

Breedte : 2,5 cm.

Tamelijk zelden in goede staat aangetroffen.

Deze soort kan nochtans ongeschonden gevonden worden te Nieuwpoort op sommige tijdstippen van het jaar.

22

Crepidula fornicata (Linné)

Schelp in bloemkroonbladvorm, fel bol staande, duurzaam, met tussenschotten binnenin.

Langs buiten doorlopen met bruine, kort tegen elkaar liggende evenwijdige lijnen op witte grond.

Langs de binnenzijde mooi bruin-purper of donkerrood getint.

Paarlemoerachtig, zeer glanzend uitzicht.

Afmeting : ongeveer 3 cm.

Deze soort leeft vastgehecht op andere schelpen zoals deze van de Kinkhoorn of van de Mosselen.

Overvloedig te Oostende in de oesterkwekerijen.

23

24

Mytilus edulis (Linné)

Zwarte of zwartgroene schelp, langs binnen blauw getint, verbreed aan de top, dun aan de basis.

Heel gemeen op de golfbrekers en de stenen van de staketsels.

Gans de kust.

25

Mytilus galloprovincialis

Schelp duidelijk breder aan haar bovenkant dan by *Mytilus edulis* (gewone mossel).

Goed waarneembare zwelling.

Hoogte : 6 cm.

Doorgaans door de zee teruggeworpen op het strand tussen De Panne en Nieuwpoort.

***Mya truncata* (Linné)**

Schelp met tamelijk ongewoon uitzicht, min of meer rechthoekige vorm. Een zijde is afgerond en de andere plots afgeknopt of afgesneden, zonder enig raakpunt met de boord van de andere schelp en laat aldus een ovale opening zien tussen de twee schelpen. Naar een punt lopende strepen met onregelmatige tussenruimten.

De linkerschelp bezit aan haar slot een zeer afgeplatte tand die het voorkomen heeft van een plaatje of een spatel.

Kleur : vuilwit.

Overblijfsels van het periostracum kleven soms aan de schelp.

Lengte 6 tot 7 cm.

Gemeen op de kust tussen De Panne en Nieuwpoort.

De levende exemplaren bezitten een soort van lang aanhangsel (ademhalingsbuis), (siphon) zwart of bruin gekleurd en dat veel overeenkomst vertoont met perkament.

GEVONDEN SCHELPE

N^r van de Schelp

PLAATS

Datum

[illegible]

20

21

22

23

24

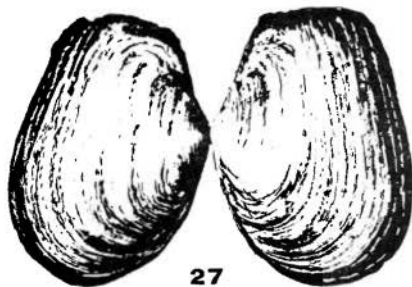
25

23

26

27

Teksten van Yves ROUGET
Uitgegeven voor het Koninklijk Instituut voor Natuurlijke
Wetenschappen, door de « Editions Arts & Voyages », Brussel 6/63

